

Таким чином, законодавця та суспільство в цілому чекає складна і відповідальна робота щодо унормування дієвих механізмів реалізації конституційних права і свобод громадян.

Список використаних джерел.

1. Конституційні гарантії прав і свобод людини та громадянина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/konstitucijne-pravo-ukraieni/konstitucijni-garantiie-prav-i-svobod-ludini-ta-gromadanina>.
2. Конституція України. Офіційний текст: Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина: навч. посіб. / уклад.: М. І. Хавронюк. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К.: Вид-во А.С.К., 2003. – 384 с.
3. Конституційні гарантії прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus&id=1681&id_book=0&id_parent=0&id_vid_res=2.
4. Васильченко О. П. Інституційні гарантії як складові конституційно-правового механізму забезпечення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні [Електронний ресурс] / О. П. Васильченко // Наше право. – 2015. – № 2. – С. 21–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_2_6.
5. Васильченко О. П. Принцип рівності прав і свобод людини і громадянина та його ціннісні виміри в конституційному праві України: монографія / О. П. Васильченко. – Київ: Арт Економі, 2014. – 475 с.
6. Васьковська В. Механізм забезпечення права людини на безпеку / В. Васьковська // Право України. – 2005. – № 9. – С. 25–28.
7. Юридичні гарантії забезпечення права людини на безпеку / В. П. Васьковська // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2005. – Вип. 30. – С. 202–209.

Спанча Максим Русланович,

студент юридичного факультету

Науковий керівник: Макушев П.В.

д.ю.н., проф., декан юридичного факультету

Дніпровського гуманітарного університету,

м. Дніпро, України

УДК 346.545

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Вступ. Господарсько-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Завданням господарського судочинства з питань інтелектуальної власності є захист порушених прав або тих, що оспоруються, а також прав підприємств, установ, організацій, інших

юридичних (в тому числі іноземних) та фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, а також тих, хто в установленому порядку набули статус суб'єкту підприємницької діяльності та вжиття передбачених законом заходів, спрямованих на запобігання правопорушень у сфері права інтелектуальної власності [1, с. 30].

Основний матеріал. Господарсько-правова відповідальність у справах з питань інтелектуальної власності базується на наступних принципах:

- потерпіла сторона має право на відшкодування збитків незалежно від того, чи є застереження про це в договорі;

- оплата штрафних санкцій за порушення зобов'язання, а також відшкодування збитків не звільняють порушника без згоди іншої сторони від виконання прийнятих зобов'язань в натурі;

- у господарському договорі неприпустимі застереження щодо виключення або обмеження відповідальності виробника (продавця).

Учасники господарських відносин, пов'язаних з правом інтелектуальної власності несуть відповідальність за правопорушення шляхом застосування до правопорушника господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених Господарським кодексом України, іншими законами та договором [2, с. 41]. До таких санкцій належать:

- відшкодування збитків;
- штрафні санкції;
- оперативно-штрафні санкції.

Згідно зі ст. 224 Господарського кодексу України під збитками розуміють витрати, зроблені управленою стороною, втрата або пошкодження її майна, а також не одержані нею доходи, які управлена сторона одержала б у разі належного виконання зобов'язання або додержання правил здійснення господарської діяльності іншою стороною. До складу збитків, що підлягають відшкодуванню особою в разі вчинення господарського правопорушення в сфері інтелектуальної власності включаються:

- вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна;
- додаткові витрати, понесені стороною, яка зазнала збитків внаслідок порушення зобов'язання іншою стороною;

- неодержаний прибуток, на який сторона, яка зазнала збитків, мала право розраховувати;

- матеріальна компенсація моральної шкоди у випадках, передбачених законом (при цьому моральна шкода полягає у приниженні честі, гідності, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи і відшкодовується грішми чи іншим майном або в інший спосіб) [3, с. 33].

У господарському судочинстві суд може витребувати докази до подання позову як запобіжний захід. Особа, яка має підстави побоюватись, що подача потрібних для неї доказів стане згодом неможливою або

утрудненою, а також підстави вважати, що її права інтелектуальної власності порушені або існує реальна загроза їх порушення, має право звернутися до господарського суду із заявою про вжиття запобіжних заходів до подання позову. Запобіжні заходи включають:

- витребування доказів;
- огляд приміщень, в яких відбуваються дії, пов'язані з порушенням прав;
- накладення арешту на майно, що належить особі щодо якої вжито запобіжні заходи, і знаходиться у неї або у інших осіб [4, с. 10–11].

Заявник повинен подати відповідну позовну заяву протягом 10-ти днів з дня винесення ухвали про вжиття запобіжних заходів. Заява про вжиття запобіжних заходів розглядається не пізніше 2-х днів з дня її подання господарським судом, в межах діяльності якого належить провести ці процедурні дії з повідомленням зацікавлених осіб. Але неявка їх не перешкоджає розглядові заяви [5, с. 76]. Про вжиття запобіжних заходів господарський суд виносить ухвалу, в якій зазначає обрані запобіжні заходи, підстави їх обрання, порядок і спосіб їх виконання, розмір застави (якщо така призначена). Ухвала про вжиття запобіжних заходів виконується негайно в порядку, встановленому для виконання судових рішень.

Висновок.

Відповідно до Господарсько-процесуального кодексу України запобіжні заходи припиняються у разі:

- неподання заявником відповідної заяви (протягом 10-ти днів з дня винесення ухвали про вжиття запобіжних заходів);
- відмови господарським судом у прийнятті позовної заяви;
- невиконання позивачем вимог, передбачених Господарсько-процесуальним кодексом України;
- винесення господарським судом ухвали про скасування ухвали про вжиття запобіжних заходів.

У випадку припинення запобіжних заходів або у випадку відмови заявника від позову, або у випадку набрання законної сили рішення щодо відмови у задоволенні позову особа, щодо якої вжито запобіжні заходи, має право на відшкодування збитків, завданих вжиттям цих заходів.

Список використаних джерел:

1. Гумега О. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку / О. Гумега // Інтелектуальна власність. – 2011. – № 10. – С. 29–33.
2. Дорошенко О. Ще раз про патентний суд / О. Дорошенко // Право України. – 2011. – № 3. – С. 40–44.
3. Мироненко Н. Захист прав на торговельні марки: українська практика та європейський досвід / Н. Мироненко // Право України. – 2011. – № 3. – С. 30–39.
4. Подоляка А. Правове регулювання захисту комерційної таємниці / А. Подоляка // Вісник Академії Управління МВС. – 2010. – № 4. – С. 9–14.

5. Отцевич Є. Ю. До питання про визначення поняття «порушення прав на торговельну марку» / Є. Ю. Отцевич // Правовий часопис Донецького університету. – 2011. – № 2. – С. 72–79.

Клименко Оксана Іванівна,
студентка гр. БП-15
факультету підприємництва та права
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головащук А.П., к.ю.н.

УДК 347.1

ПРИНЦИП РІВНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Вступ. Дослідження принципу рівності сторін у цивільному процесі України як одного з фундаментальних принципів в цивільно процесуальному законодавстві та його вплив на справедливість судового розгляду є актуальним в умовах сьогодення.

Принцип рівності сторін у судовому процесі має універсальне значення, адже втілює демократичні засади функціонування судової влади, визначає базові засади правового регулювання взаємовідносин між сторонами судово-правового спору та судом. Принцип рівності сторін у судовому процесі має також конституційний характер, поширюючись на всі види судочинства.

Аналіз цивільно процесуальної літератури свідчить, що саме розуміння рівності викликає певні дискусії, адже одні автори вважають рівність сторін складовою принципу змагальності, інші – самостійним принципом. Так, А. Боднар характеризує змагальність та рівність сторін як єдиний конституційний принцип, адже «рівноправність сторін втілює в собі матеріальні передумови забезпечення рівних можливостей для участі сторін в судочинстві, а змагальність – насамперед форма реалізації цих можливостей, певний процесуальний механізм досягнення мети і вирішення завдань судочинства» [2, с. 10]. Оскільки рівність є елементом змагальності, слід відзначити, що дія принципу змагальності у сфері цивільного судочинства є загальновизнаною, оскільки сама природа спору по цивільне право передбачає рівність прав сторін у відстоюванні власної позиції. Проте, на думку інших науковців, процесуальна рівність – це не просто елемент якогось принципу, а є самостійним принципом судочинства. Так, на думку Т. Сахнової принцип рівності сторін тісно пов'язаний з принципом змагальності, але має своє власне значення і зміст. Сторони в процесі рівні як у правових можливостях (процесуальних засобах та інших процесуальних правах), так і в правових обов'язках і в правових гарантіях реалізації прав і обов'язків [3, с. 107].